

Avdelning
Analysavdelningen
Handläggare
Fredrik Svensson
08- 563 087 87
fredrik.svensson@uka.se

Datum/löpnummer 2016-04-19 / 6

Universitetskanslersämbetets statistiska analyser är en av formerna för att löpande redovisa utvecklingen inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Analyserna innefattar även utvecklingen inom personalområdet och högskolans ekonomi.

Avhopp från lärarutbildningen

Det råder brist på flera kategorier lärare i Sverige och bristen ser ut att bli gradvis allvarigare över tid. Fler behöver därför påbörja, och inte minst slutföra, en lärarutbildning. Universitetskanslersämbetet har för första gången analyserat hur stora andelar av studenterna på den nya lärarutbildningen som verkar ha avslutat sina studier tidigt. De tidiga avhoppet är störst på ämneslärarutbildningen och på grundlärarutbildningen med inriktning mot årskurs 4-6. På alla lärarutbildningar verkar män hoppa av utbildningen i högre grad. Studenterna som läser till ämneslärare via kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) verkar i mycket lägre grad hoppa av utbildningen jämfört med dem som läser ordinarie ämneslärarutbildning.

Inflödet av studenter till lärarutbildningarna och antalet examinerade från lärarutbildningarna har analyserats i tidigare rapporter från Universitetskanslersämbetet (UKÄ)¹. I ljuset av den allt allvarigare lärarbristen² är det viktigt att även studera genomströmningen på lärarutbildningen.

Lärarutbildningen har reformerats vid ett flertal tillfällen. För den äldre lärarutbildningen redovisas i denna analys hur många som tagit lärarexamen nio år efter studiestarten, den så kallade examensfrekvensen. Examensfrekvensen på den äldre lärarutbildningen är runt 65 procent. Den nya lärarutbildningen startade hösten 2011 och det är för tidigt att analysera hur många av nybörjarna som tagit examen från denna. Därför studeras i stället hur stora andelar av studenterna som förefaller ha hoppat av sina lärarstudier i ett tidigt skede.

I det första avsnittet görs en enkel beskrivning av antalet nybörjare och antalet examinerade på lärarutbildningarna som en bakgrund till analysen av genomströmningen. Genomströmning i en utbildning kan mätas på flera olika sätt³. I denna statistiska analys presenteras två olika mått på genomströmning⁴. Först redovisas examensfrekvensen för den lärarutbildning som infördes 2001. Examensfrekvensen beräknas genom att följa upp hur stor andel av nybörjarna som tagit examen nio år efter studiestarten på lärarutbildningen. I det sista avsnittet görs en mer detaljerad studie av avhoppet från, och kvarvaron på, den lärarutbildning som infördes 2011 uppdelat på inriktning.

Alla resultaten som redovisas bygger på uppgifter från Statistiska centralbyråns universitets- och högskoleregister som är ett bra underlag för att beskriva en studentpopulations genomströmning statistiskt. Frågan om varför studenter väljer att avsluta, respektive fortsätta, sina lärarstudier låter sig dock inte besvaras av detta statistiska underlag. För att besvara sådana frågor behövs andra empiriska underlag.

¹ UKÄ (2015) Ämnen i lärarstudenternas examina - Nuläge och modell för ämnesvis dimensionering. Rapport 2015:17.

UKÄ (2016) Fortsatt fler söker sig till lärarutbildningen - men långt från det prognostiserade behovet. Rapport 2016:2.

² Skolverket (2015). Redovisning av uppdrag om prognos över behovet av olika lärarkategorier, Dnr 2014:725.

UKÄ (2015) Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden - Ett planeringsunderlag inför läsåret 2015/16, Rapport 2015:5.

SCB (2014) Trender och Prognoser 2014.

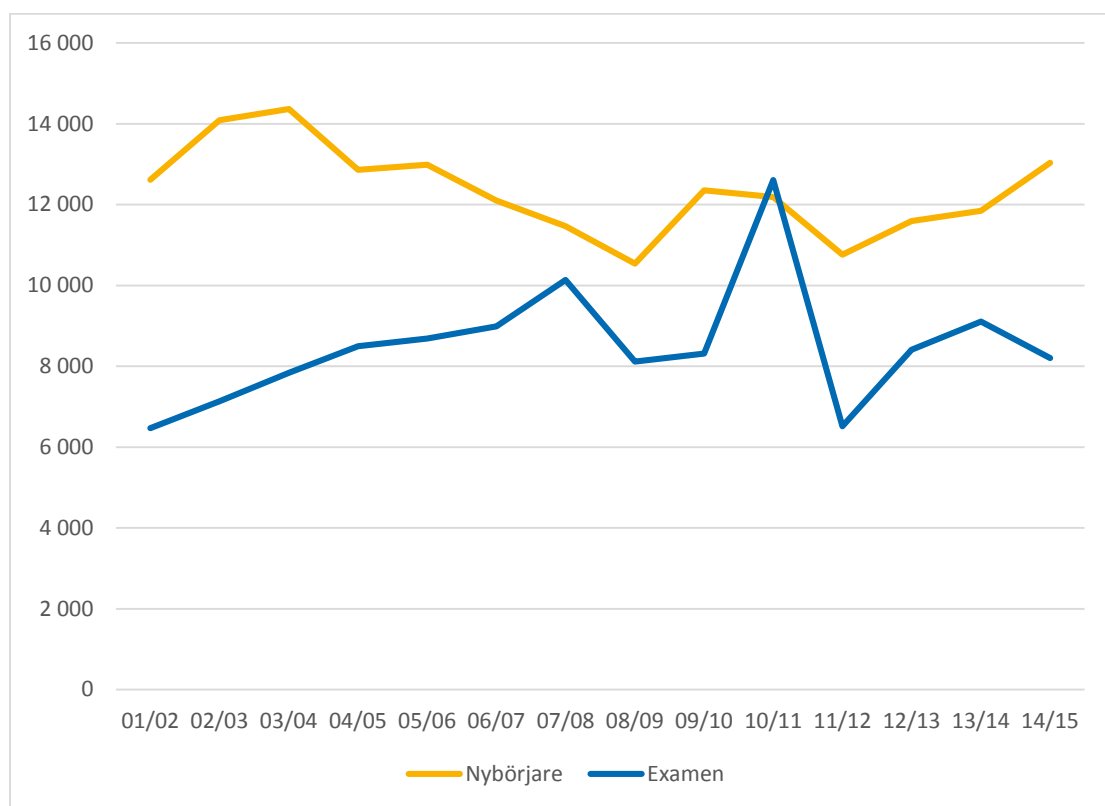
³ För en längre diskussion om olika sätt att mäta genomströmning se till exempel: Högskoleverket (2009). Mått för genomströmning i utbildning på grund- och avancerad nivå, rapport 2009:29.

⁴ För en jämförelse mellan genomströmningen på olika utbildningar se till exempel: UKÄ (2015) Genomströmning på grundnivå och avancerad nivå till och med 2013/14, Statistiskt meddelande 1502.

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNR	KONTAKT
Box 7703 SE-103 95 Stockholm	Löjtnantsgatan 21 Stockholm	+46 8 563 085 00 FAX +46 8 563 085 50	202100-6495	registrator@uka.se www.uka.se

Nybörjare och examinerade på lärarutbildningen

Som bakgrund till måtten på genomströmning och avhopp från lärarutbildningarna presenteras nedan antalet nybörjare och examinerade över tid. I figur 1 sammanfattas dessa båda mått läsårsvis. Vidareutbildningarna till specialpedagog och speciallärare är inte inkluderade. De kraftiga variationerna avseende examinerade kring läsåret 2010/11 beror på lärarlegitimationsreformen. Sannolikt upplevdes det som fördelaktigare att ta ut lärarexamen innan de nya reglerna för legitimation trädde i kraft den första juli 2011, därav den kraftiga uppgången läsåret 2010/11 följt av kraftig nedgång 2011/12. Under läsåren 2001/02 till 2014/15 har det i genomsnitt börjat 12 344 personer på en lärarutbildning varje läsår. Under samma period har det i genomsnitt examinerats 8 203 personer från motsvarande lärarutbildningar.

Figur 1. Antal nybörjare på de olika lärarutbildningarna per läsår jämfört med antalet examinerade på motsvarande utbildningar.

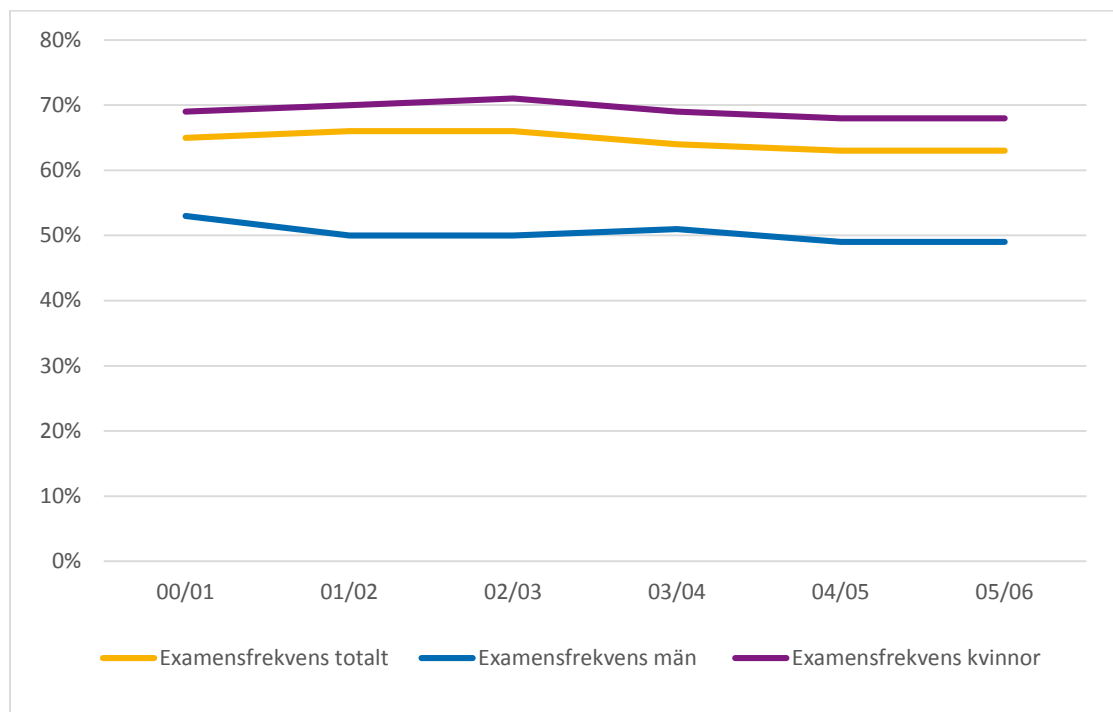
Denna enkla jämförelse mellan nybörjare och examinerade ska dock inte förväxlas med examensfrekvens. Vid beräkning av examensfrekvens följer man individer och studerar hur många av dessa som tagit examen X antal år efter studiestart (alternativt tagit examen X antal år efter nominell studietid).

Examensfrekvens på den äldre lärarutbildningen

Det är ännu för tidigt att studera examensfrekvensen på de nya lärarutbildningarna eftersom flera av utbildningarna är långa och många studenter tar avsevärt längre tid på sig än vad som är nominell studietid. Det är dock möjligt att följa upp några av de kohorter som började studera på

den lärarutbildning som infördes 2001⁵. Den lärarexamen som infördes 2001 har en nominell studietid på 3–5,5 års heltidsstudier beroende på inriktning. I UKÄ:s statistik görs uppföljningen av examensfrekvensen på lärarutbildning nio år efter studiestarten oavsett inriktning. Orsaken är att studenternas inriktning när utbildningen påbörjas inte är känd i statistiken. Därför används samma uppföljningstid för alla inriktningarna.

Det var 63 procent av nybörjarna läsåret 2005/06 som hade tagit ut en lärarexamen till och med läsåret 2013/14, se figur 2 nedan. Motsvarande siffra för dem som började utbildningen några år tidigare, läsåret 2000/01, var 65 procent. Andelen av studenterna som tar ut en lärarexamen har således minskat något under denna period. Perioden är dock så kort att det är osäkert att dra några slutsatser av denna lilla minskning. Examensfrekvensen har under hela perioden varit avsevärt högre för kvinnor än för män, cirka 70 procent jämfört med 50 procent.

Figur 2. Examensfrekvens nio år efter studiestart uppdelat på nybörjarläsåret och kön. Studenter som påbörjat en utbildning mot lärarexamen under perioden läsåret 00/01 till läsåret 05/06.

Avhopp från de nya lärarutbildningarna

För att få tidiga indikationer på hur genomströmningen ser ut på den nya lärarutbildningen studeras i detta avsnitt de studenter som för första gången påbörjade en lärarutbildning höstterminen 2012, ett år in i den nya lärarutbildningen. Anledningen till valet av hösten 2012 som exempel beror i huvudsak på att vi velat undvika den nya lärarutbildningens första läsåret och samtidigt få en så lång uppföljningstid som möjligt.

Några direkta mått på avhopp från utbildningen finns inte utan det måste göras en bedömning av hur troligt det är att en student hoppat av baserat på uppgifter om hennes eller hans registrering på en lärarutbildning.

⁵ För mer om genomströmning på andra utbildningar se: UKÄ (2015) Genomströmning på grundnivå och avancerad nivå till och med 2013/14, Statistiskt meddelande 1502.

Datum
2016-04-19

Reg.nr
52-5-16

Tillgänglig data innehåller information om terminen då studenterna först registrerades på en lärarutbildning och terminen då de senast var registrerade på en lärarutbildning. Baserat på detta gör UKÄ en bedömning av hur troligt det är att studenten i fråga hoppat av lärarutbildningen eller om det är troligt att hon eller han går kvar på utbildningen. En student som påbörjade en lärarutbildning höstterminen 2012 och som *senast* var registrerad på en lärarutbildning samma termin eller vårterminen 2013 klassificeras här som ”mycket troligt avhopp”. En student som påbörjade en lärarutbildning höstterminen 2012 och som senast var registrerad på en lärarutbildning höstterminen 2014 eller vårterminen 2015 klassificeras här som ”mycket trolig kvarvaro”. Denna bedömning appliceras på alla de längre lärarutbildningarna, se tabell 1 nedan. För de kortare utbildningarna (KPU och yrkeslärarexamen) görs en annan bedömning av avhopp och kvarvaro, se tabell 2 nedan. För de studenter som påbörjade lärarstudier höstterminen 2012 finns i skrivande stund uppgifter om deras registrering på lärarutbildningen fram till vårterminen 2015. Bedömningen baserar således på information från dessa sex terminer.

Tabell 1. Bedömningen av studenternas troliga avhopp eller kvarvaro på lärarutbildningen för de studenter som påbörjade en lärarutbildning om minst 180 hp höstterminen 2012.

Senaste registrering på lärarutbildning	Bedömning av kvarvaro eller avhopp från lärarutbildningen
Ht-12 eller Vt-13	Mycket troligt avhopp
Ht-13 eller Vt-14	Osäkert
Ht-14 eller Vt-15	Mycket trolig kvarvaro

Tabell 2. Bedömningen av studenternas troliga avhopp eller kvarvaro på lärarutbildningen för de studenter som påbörjade en lärarutbildning om 90 hp (KPU eller yrkeslärare) höstterminen 2012.

Senaste registrering på lärarutbildning	Bedömning av kvarvaro eller avhopp från lärarutbildningen
Ht-12	Mycket troligt avhopp
Vt-13	Osäkert
Ht-13 eller Vt-15	Mycket trolig kvarvaro /tagit examen

Naturligtvis blir en sådan bedömning fel för enskilda studenter i populationen. En student som klassificeras som ”mycket troligt avhopp” kan självfallet ha tagit ett studieuppehåll på två år för att sedan återuppta studierna efter det. Och det förekommer helt säkert att enskilda studenter som klassificeras som ”mycket trolig kvarvaro” hoppar av utbildningen sent.

Analysen nedan bygger på huruvida studenterna som påbörjade lärarstudier höstterminen 2012 finns kvar på en lärarutbildning. Det betyder att den lilla grupp lärarstudenter som byter inriktning, men finns kvar på lärarutbildningen, klassificeras som kvarvarande på utbildningen. Det finns dock inga stora flöden mellan lärarutbildningens inriktningar. Det största ”interna” flödet går från 7-9-inriktningen till gymnasieinriktningen. Baserat på uppgifter om första registrering och senaste registrering har 81 personer som påbörjade lärarstudier höstterminen 2012 bytt inriktning från 7-9 till gymnasiet.

Datum
2016-04-19

 Reg.nr
52-5-16

Sedan höstterminen 2011 har de flesta lärarstudenter sökt till någon av de fyra utbildningarna på den nya lärarutbildningen (förskolllärare, grundlärare, ämneslärare och yrkeslärare). I tabell 3 nedan sammanfattas antalet nybörjare på de olika lärarutbildningarna/inriktningarna sedan höstterminen 2011. Därefter går vi igenom de olika utbildningarna utifrån den metod att bedöma och mäta avhopp som beskrivits ovan.

Tabell 3. Registrerade nybörjare på lärarutbildningarna från höstterminen 2011 till höstterminen 2015 och läsåren 2011/12 till 2014/15. *Uppgifterna för höstterminen 2015 är preliminära.

	Läsår 11/12		Läsår 12/13		Läsår 13/14		Läsår 14/15		HT15*	
	HT11	VT12	HT12	VT13	HT13	VT14	HT14	VT15		
Förskollläraryxamen	2 201	761	2 390	900	2 425	1 112	2 542	1 057	2 692	
Grundläraryxamen	Fritidshem	450	147	561	131	521	168	556	203	583
	Förskoleklass, årskurs 1-3	985	322	1 139	332	1 106	360	1 170	404	1 521
	Årskurs 4-6	647	200	837	236	892	228	963	146	1 093
Ämnesläraryxamen	Gymnasieskolan	1 823	329	2 221	341	2 387	280	2 768	406	3 069
	Okänd inriktning			135	33	172	60	220	67	212
	Årskurs 7-9	670	98	670	70	630	57	664	105	690
Yrkesläraryxamen	413	165	449	192	410	227	365	248	436	
Läraryxamen	1 034	516	606	352	436	373	694	460	558	
Totalsumma termin	7 189	2 022	8 402	2 235	8 543	2 492	9 248	2 636	10 854	
Totalsumma läsår	10 761		11 595		11 844		13 038			

Förskolllärare

Utbildningen till förskolllärare omfattar 210 högskolepoäng och har således en nominell studietid på 7 terminer.

Höstterminen 2012 påbörjade 2 390 studenter studier mot förskollläraryxamen. Av dessa var 241 bara registrerade den första terminen och fanns alltså inte kvar som registrerade på utbildningen terminerna efter. Ytterligare 149 var senast registrerade på en lärarutbildning vårterminen 2013. Dessa 390 studenter har sannolikt hoppat av lärarutbildningen eftersom de inte varit registrerade någon av de fyra terminerna från höstterminen 2013 till vårterminen 2015, se tabell 4 nedan.

Tabell 4. Termin för senaste registrering på lärarutbildningen för de studenter som påbörjade studier mot förskollläraryxamen höstterminen 2012.

	Termin för senaste registrering						Totalsumma nybörjare
	Ht-12	Vt-13	Ht-13	Vt-14	Ht-14	Vt-15	
Förskollläraryxamen	241	149	72	93	71	1 764	2 390

Av de 2 390 studenter som påbörjade förskollläraryxamen höstterminen 2012 var 1 764 senast registrerade på en lärarutbildning vårterminen 2015. Det är den senaste terminen med uppgift om registrering i statistiken. Ytterligare 71 studenter var senast registrerade höstterminen 2014. Dessa 1 835 studenter (77 procent) finns mycket troligt kvar på utbildningen och en stor majoritet av dessa kommer sannolikt att ta examen eftersom läraryrket numera är ett legitimationsyrke som kräver examen, se tabell 5 nedan. Mellan dessa båda grupper finns en liten grupp för vilka det är svårt att veta om de har hoppat av utbildningen eller har ett längre studieuppehåll. För förskollläraryxamen motsvarar denna grupp 7 procent av dem som började på utbildningen höstterminen 2012.

Datum
2016-04-19

 Reg.nr
52-5-16

De mycket troliga avhoppen motsvarar 16 procent av nybörjarna, se tabell 5 nedan. Dessa 16 procent är de tidiga avhopp som det i nuläget går att bedöma. Utöver dessa tidiga avhopp tillkommer det mycket sannolikt fler senare avhopp i en omfattning som idag är svår att bedöma.

Tabell 5. Bedömning av andelar avhopp och kvarvaro för de studenter som påbörjade studier mot förskolläraryxamen höstterminen 2012.

	Ht-12	Vt-13	Ht-13	Vt-14	Ht-14	Vt-15
	Mycket troligt avhopp		Osäkert		Mycket trolig kvarvaro	
Förskolläraryxamen	16%		7%		77%	

Grundlärare

Utbildningen till grundlärare har tre olika inriktningar med olika nominell studietid beroende på inriktning, se tabell 6 nedan.

Tabell 6. Högskolepoäng och nominell studietid för grundlärarutbildningens olika inriktningar.

Inriktning	Högskolepoäng	Nominell studietid (terminer)
Fritidshem	180	6
Förskoleklass, årskurs 1-3	240	8
Årskurs 4-6	240	8

Höstterminen 2012 påbörjade 2 537 studenter studier mot grundlärarexamen. Dessa var fördelade mellan de tre olika inriktningarna enligt tabell 7 nedan. Av dessa var 318 respektive 238 senast registrerade på en lärarutbildning höstterminen 2012, alltså samma termin, eller vårterminen 2013.

Tabell 7. Termin för senaste registrering på lärarutbildningen för de studenter som påbörjade studier mot grundlärarexamen höstterminen 2012.

	Termin för senaste registrering						Totalsumma nybörjare
	Ht-12	Vt-13	Ht-13	Vt-14	Ht-14	Vt-15	
Fritidshem	75	42	23	19	28	374	561
Förskoleklass, årskurs 1-3	116	99	44	55	36	789	1 139
Årskurs 4-6	127	97	32	49	81	451	837
Totalsumma	318	238	99	123	145	1 614	2 537

I tabell 8 nedan sammanfattas bedömningarna av avhopp respektive kvarvaro på de olika inriktningarna. För totalen betyder dessa uppgifter om senaste registrering att runt 22 procent sannolikt hoppade av utbildningen relativt tidigt. Störst andel, 27 procent, troliga avhopp var det på inriktningen mot årskurs 4-6. Betydligt fler har alltså troligen hoppat av grundlärarutbildningen jämfört med förskollärarutbildningen.

Datum
2016-04-19

 Reg.nr
52-5-16

Tabell 8. Bedömning av andelar avhopp och kvarvaro för de studenter som påbörjade studier mot grundlärarexamen höstterminen 2012.

	Ht-12	Vt-13	Ht-13	Vt-14	Ht-14	Vt-15
	Mycket troligt avhopp		Osäkert		Mycket trolig kvarvaro	
Fritidshem	21%		7%		72%	
Förskoleklass, årskurs 1-3	19%		9%		72%	
Årskurs 4-6	27%		10%		64%	
Total	22%		9%		69%	

Yrkeslärare

Utbildningen till yrkeslärare omfattar 90 högskolepoäng och har således en nominell studietid på 3 terminer.

Höstterminen 2012 påbörjade 449 studenter studier mot yrkeslärarexamen, se tabell 9 nedan. Av dessa var 77 endast registrerade en termin. Trots att utbildningen har en nominell studietid på tre terminer var 116 av de 449 studenterna senast registrerade på en lärarutbildning vårterminen 2015, alltså fem terminer efter den termin de var registrerade som nybörjare på utbildningen. Det har sannolikt att göra med att många läser utbildningen på deltid parallellt med arbete.

Tabell 9. Termin för senaste registrering på lärarutbildningen för de studenter som påbörjade studier mot yrkeslärarexamen höstterminen 2012.

	Termin för senaste registrering						Totalsumma nybörjare
	Ht-12	Vt-13	Ht-13	Vt-14	Ht-14	Vt-15	
Yrkeslärarexamen	77	54	56	78	68	116	449

I tabell 10 nedan sammanfattas bedömningarna av avhopp respektive kvarvaro för yrkeslärarutbildningen. De 77 som endast var registrerade en termin bedöms vara mycket troliga avhopp. Dessa motsvarar 17 procent. Kvarvaron, inklusive de som eventuellt redan tagit examen, bedöms vara ungefär 71 procent.

Tabell 10. Bedömning av andelar avhopp och kvarvaro för de studenter som påbörjade studier mot yrkeslärarexamen höstterminen 2012.

	Ht-12	Vt-13	Ht-13 - Vt-15
	Mycket troligt avhopp	Osäkert	Mycket trolig kvarvaro / tagit examen
Yrkeslärarexamen	17%	12%	71%

Ämneslärare

Utbildningen till ämneslärare har två olika inriktningar med olika nominell studietid beroende på inriktning, se tabell 11 nedan.

Datum
2016-04-19

 Reg.nr
52-5-16

Tabell 11. Högskolepoäng och nominell studietid för de olika ämneslära­rin­rik­tingarna.

Inriktning	Högskolepoäng	Nominell studietid (terminer)
Årskurs 7-9	270	9
Gymnasiet	300/330	10/11

Det är vanligt att läsa till ämneslärare via Kompletterande Pedagogisk Utbildning (KPU). Denna utbildning är betydligt kortare och redovisas därför separat i följande avsnitt.

Höstterminen 2012 påbörjade 3 026 studenter studier mot ämneslära­re­xamen. Av dessa påbörjade 262 en KPU. Det återstår då 2 764 studenter som påbörjade en ”ordinarie” utbildning mot ämneslärare. Av dessa var 446 bara registrerade den första terminen och ytterligare 404 var senast registrerade terminen efter den första, vårterminen 2013, se tabell 12 nedan.

Tabell 12. Termin för senaste registrering på lärarut­bil­d­ning­en för de studenter som påbörjade studier mot ämneslära­re­xamen höstterminen 2012. Exklusive dem som läser KPU.

	Termin för senaste registrering						Totalsumma nybörjare
	Ht-12	Vt-13	Ht-13	Vt-14	Ht-14	Vt-15	
Gymnasieskolan	310	299	124	170	110	1 112	2 125
Årskurs 7-9	136	105	34	61	32	271	639
Totalsumma	446	404	158	231	142	1 383	2 764

Dessa 850 personer motsvarar 31 procent av de som började på ämneslära­ru­tu­bil­d­ning­en höstterminen 2012. Därmed är de tidiga avhopp­en från ämneslära­ru­tu­bil­d­ning­en klart högre än för de andra lärarut­bil­d­ningarna. Ser man till inriktningen mot årskurs 7-9 är avhopp­en ännu större; 38 procent är mycket troliga avhopp och baserat på en bedömning utifrån registreringarna vårterminen 2015 blir kvarvaron antagligen under 50 procent.

Tabell 13. Bedömning av andelar avhopp och kvarvaro för de studenter som påbörjade studier mot ämneslära­re­xamen höstterminen 2012, exklusive dem som läser KPU.

	Ht-12	Vt-13	Ht-13	Vt-14	Ht-14	Vt-15
	Mycket troligt avhopp		Osäkert		Mycket troligt kvarvaro	
Gymnasieskolan	29%		14%		58%	
Årskurs 7-9	38%		15%		47%	
Total	31%		14%		55%	

Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)

Studenter som har tillräckliga meriter avseende ämnen kan läsa till ämneslärare via Kompletterande Pedagogisk Utbildning (KPU). Utbildningen omfattar 90 högskolepoäng och har således en nominell studietid på 3 terminer.

Höstterminen 2012 påbörjade 262 studenter studier mot ämneslära­re­xamen inom ramen för KPU⁶. De studenter som studerat på heltid och klarat av sina studier på utsatt tid bör vara registrerade på utbildningen fram till höstterminen 2013. 158 av studenterna var också senast

⁶ Detta är baserat på två variabler som finns tillgängliga. Examen med inriktning mot ämneslärare och på en utbildning som omfattar 90 högskolepoäng. Bland dessa kan möjligen finnas ett litet antal som läser till ämneslärare via VAL (Vidareutbildning av lärare utan lärarexamen).

Datum
2016-04-19

 Reg.nr
52-5-16

registrerade på utbildningen höstterminen 2013. Det är troligt att många av dessa tog examen. Relativt få, 36 studenter, var bara registrerade den första terminen, se tabell 14 nedan.

Tabell 14. Termin för senaste registrering på lärarutbildningen för de studenter som påbörjade studier mot ämneslärarexamen via KPU höstterminen 2012.

	Termin för senaste registrering						Totalsumma nybörjare
	Ht-12	Vt-13	Ht-13	Vt-14	Ht-14	Vt-15	
Gymnasieskolan	9	8	64	5	4	6	96
Okänd inriktning*	22	6	79	10	11	7	135
Årskurs 7-9	5	2	15	2	2	5	31
Totalsumma	36	16	158	17	17	18	262

*Inriktning framgår inte i statistiken. Sannolikt beror det på att utbildningen läses gemensamt (7-9 och gymnasium) och behörigheten avgörs av de akademiska meriterna i de ingående ämnena.

Andelarna som sannolikt hoppat av utbildningen i ett tidigt skede bedöms vara ungefär 14 procent. Avhoppet förefaller därför vara, relativt sett, mycket lägre på KPU i relation till den ordinarie ämneslärarutbildningen. Vid bedömningar av hur många av nybörjarna som kan förväntas ta examen från ämneslärarutbildningen är det därför mycket viktigt att skilja den ordinarie utbildningen från KPU.

Tabell 15. Bedömning av andelar avhopp och kvarvaro för de studenter som påbörjade studier mot ämneslärarexamen via KPU höstterminen 2012.

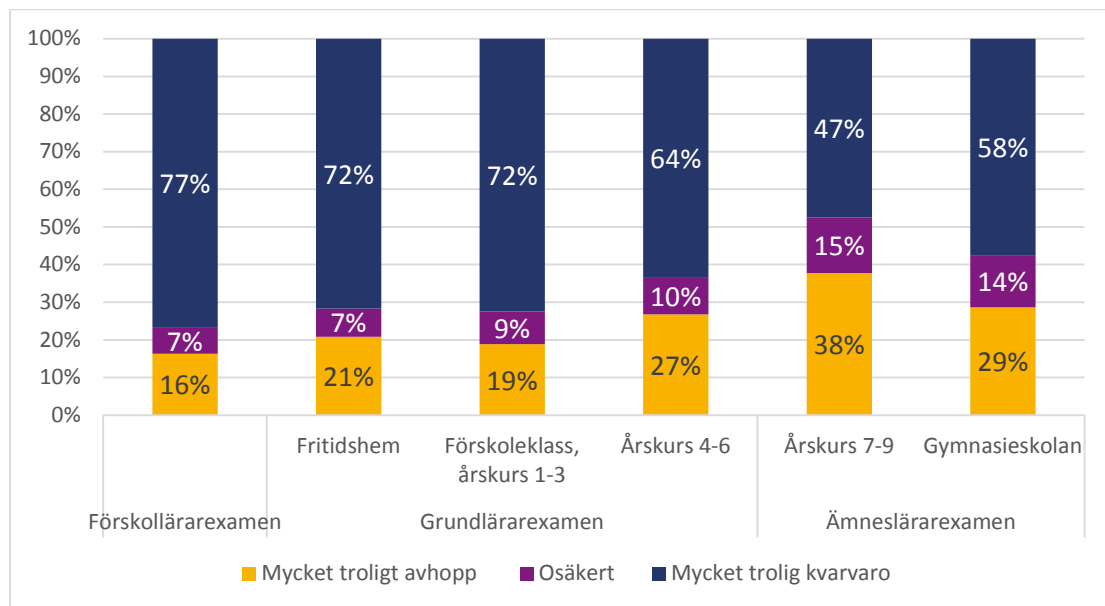
	Ht-12	Vt-13	Ht-13 - Vt-15
	Mycket troligt avhopp	Osäkert	Mycket trolig kvarvaro / tagit examen
Gymnasieskolan	9%	8%	82%
Okänd inriktning	16%	4%	79%
Årskurs 7-9	16%	6%	77%
Totalt	14%	6%	80%

Sammanfattning av de nya lärarutbildningarnas avhopp och kvarvaro

Som presenterats i avsnitten ovan förefaller avhoppet respektive kvarvaron på de olika inriktningarna på den lärarutbildning som startade 2011 variera kraftigt. I figur 3 nedan sammanfattas resultaten. Jämförelsen visar tydligt att avhoppet förefaller klart högst på ämneslärarutbildningen, särskilt då på inriktningen mot årskurs 7-9. Allra lägst verkar avhoppet vara på förskollärarutbildningen. Men alla inriktningarna mot de yngre eleverna har betydligt lägre andel avhopp än ämneslärarutbildningen.

Datum
2016-04-19

Reg.nr
52-5-16

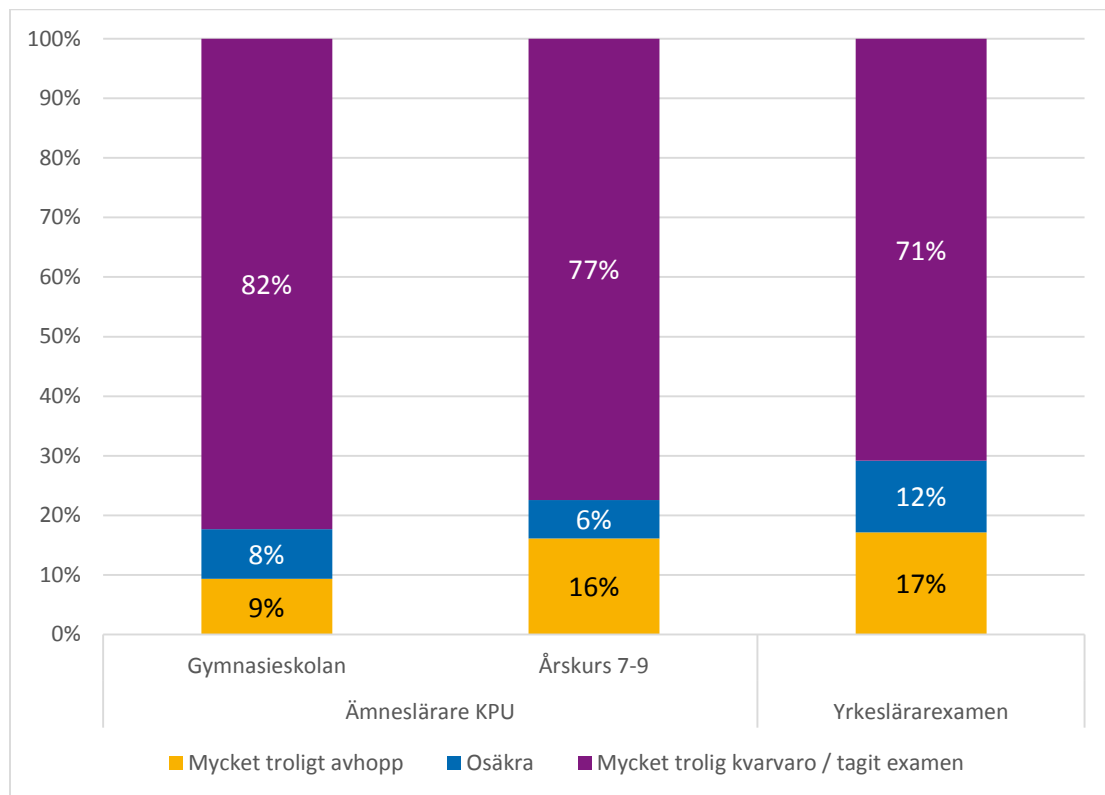
Figur 3. Sammanfattning av de längre lärarutbildningarnas avhopp och kvarvaro baserat på de studenter som påbörjade en längre lärarutbildning höstterminen 2012.

Även om det ännu är för tidigt att beräkna examensfrekvensen på de nya lärarutbildningarna torde det redan nu vara helt klart att examensfrekvensen kommer att bli mycket lägre på den ordinarie ämneslärarutbildningen jämfört med de övriga lärarutbildningarna. Men grundlärarutbildningen med inriktning mot årskurs 4-6 har nästan lika stor andel tidiga avhopp som gymnasielärarutbildningen.

Avhoppet på de kortare lärarutbildningarna (yrkeslärare och ämneslärare via KPU) förefaller betydligt lägre även om det inte går att göra en identisk bedömning, se figur 4 nedan.

Datum
2016-04-19

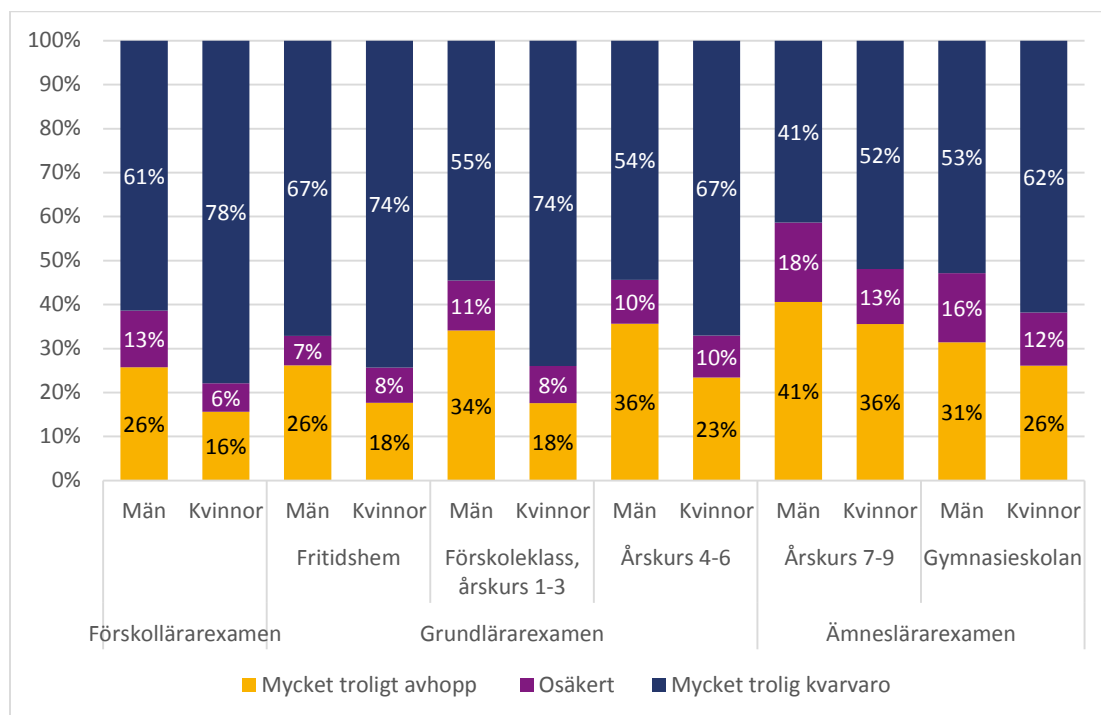
Reg.nr
52-5-16

Figur 4. Sammanfattning av de kortare lärarutbildningarnas avhopp och kvarvaro baserat på de studenter som påbörjade en kortare lärarutbildning höstterminen 2012.

Mäns och kvinnors avhopp från lärarutbildningarna

Det är en stor dominans av kvinnor på lärarutbildningarna. Bland nybörjarna utgör kvinnorna runt 72 procent och bland de examinerade är kvinnorna ungefär 80 procent. Denna skillnad bör betyda att män i högre grad hoppar av lärarutbildningen. Så är också fallet. I figur 5 nedan jämförs mäns och kvinnors avhopp från lärarutbildningen enligt samma bedömning som i ovanstående avsnitt. På alla inriktningarna verkar män hoppa av utbildningen i högre grad. Störst skillnad mellan mäns och kvinnors avhopp verkar det vara på inriktningen F-3. Särskilt anmärkningsvärt, utöver denna skillnad, är att hela 41 procent av männen verkar hoppa av ämneslärarutbildningen med inriktning mot årskurs 7-9 i ett tidigt skede.

Figur 5. Sammanfattning av de längre lärarutbildningarnas avhopp och kvarvaro uppdelat på kön. Baserat på de studenter som påbörjade en längre lärarutbildning höstterminen 2012.

Diskussion

Utbildade lärare ser ut att bli en allt mer knapp resurs i framtiden. Det framtida behovet förefaller vara betydligt större än det antal som nu examineras från lärosätena. I skenet av detta är det viktigt att kunna åstadkomma stora inflöden till, och en hög genomströmning på, lärarutbildningarna. Inflödet på de nya lärarutbildningarna har ökat sedan höstterminen 2011 och genomströmningen på dessa nya lärarutbildningar analyseras för första gången i denna statistiska analys.

Det är ännu tidigt att bedöma och analysera examensfrekvensen på den nya lärarutbildningen. Vissa ledtrådar har vi dock redan nu kunnat presentera i denna analys baserat på uppgifter om när studenterna som påbörjade lärarstudier höstterminen 2012 senast var registrerade på en lärarutbildning. Det är inte alldeles enkelt att relatera dessa uppgifter till vad som är känt om lärarutbildningens historiska examensfrekvens, som legat runt 65 procent. Däremot framkommer mycket tydliga skillnader mellan män och kvinnor och mellan lärarutbildningens olika inriktningar. Dessa uppgifter bör vara av stor betydelse för dimensioneringen av lärarutbildningens olika inriktningar och för prognoser för den framtida lärarförsörjningssituationen. Två nybörjare på ämneslärarutbildningen leder sannolikt till runt en examinerad lärare. Men KPU ser ut att få en betydligt högre examensfrekvens jämfört med den ordinarie ämneslärarutbildningen. Detta är inte konstigt då KPU-studenterna dels redan har studievana, eftersom de har avklarade ämnesstudier, dels eftersom utbildningen är mycket kortare. Förskollärautbildningen och flera av inriktningarna mot de yngre eleverna kommer troligtvis att också ha betydligt högre examensfrekvens jämfört med ämneslärarutbildningen.

På inriktningarna mot de yngre barnen/eleverna är skillnaderna mellan kvinnors och mäns tidiga avhopp stora. På dessa inriktningar, som har stor andel kvinnliga studenter, är mäns

Datum
2016-04-19Reg.nr
52-5-16

procentuella avhopp betydligt större än kvinnornas. Störst är skillnaden på inriktningen mot F-3. På denna inriktning verkar runt 34 procent av männen ha hoppat av utbildningen i ett tidigt skede jämfört med 18 procent av kvinnorna. De stora avhoppet av män från utbildningar med få män bör uppmärksammas och analyseras vidare.

Utifrån statistiken är det dock inte möjligt att förklara varför dessa avhopp sker eller i vilken utsträckning avhoppet utgör ett problem. UKÄ menar dock att de relativt stora tidiga avhoppet från ämneslärarutbildningen ur ett läraryrsningsperspektiv är mycket problematiska. Ur ett sådant perspektiv skulle det vara önskvärdt om lärosätena satte in tidiga åtgärder för att minska avhoppet. Ur studentens perspektiv är det dock sannolikt bättre att avbryta en utbildning tidigt, jämfört med att göra det långt in i utbildningen, eftersom det då finns bättre förutsättningar att kunna finansiera en annan utbildning med studiemedel.

Men för att identifiera lämpliga åtgärder skulle det behövas mer information, både på den enskilda utbildningen och nationellt, om de studenter som väljer att avsluta sina lärarstudier. I ljuset av den troliga framtida lärarbristen förtjänar dessa frågor ytterligare uppmärksamhet för att lämpliga åtgärder ska kunna identifieras och implementeras.